

Stichting Harmonia Mundi - beleidsplan

Wolfgang Lange

Deventer, 1 januari 2017

De stichting voor kamermuziek **Harmonia Mundi** is in 1991 opgericht door de hoboïst Wolfgang Lange en de fluitiste Judith Glasbeek. De stichting beheert op dat moment het Helios Ensemble.

Het ensemble beheerst een breed repertoire van barokmuziek tot hedendaagse werken. De bezetting is flexibel: van trio tot (kamer)orkest. Helios initieert eigen producties, maar treedt ook op als begeleidingsorkest bij het uitvoeren van o.a. missen, passionen, oratoria, cantates en concertante operaproducties.

In 2012 is de stichting, naast het Helios Ensemble, uitgebreid met een vocaal ensemble: het **Luna Kamerkoor**. Gezamenlijk hebben ze zich voor de volgende opdracht gesteld:

De stichting **Harmonia Mundi** initieert, door haar uitvoerende organen Helios Ensemble en Luna Kamerkoor, producties waarin muziek ten gehore gebracht wordt die in eerste instantie niet gangbaar zijn. Het streven is om vanaf 2017 jaarlijks vier projecten te realiseren waarbij de nadruk ligt op premières dan wel uitvoeringen met een bijzonder karakter.

In de programmering wordt vanuit een thematiek veelal een link gelegd tussen modern idioom en traditie waarbij de nadruk ligt bij repertoire ná de laatromantiek.

Harmonia Mundi wil ook door middel van opdrachten aan componisten vooral koormuziek in combinatie met instrumentale muziek een impuls geven. Doel daarvan is het rijke koorrepertoire uit te breiden met werken die ook voor de vele koren die Nederland telt, zingbaar zijn.

Harmonia Mundi wil door haar uitvoerende organen Helios Ensemble en Luna Kamerkoor een breed publiek laten genieten van muziek van alle tijden, waarbij kwaliteit en eigenheid voorop staan.

Algemene doelstelling

De stichting voor kamermuziek **Harmonia Mundi** initieert (kamermuziek)producties in een buitengewoon repertoire, zoals nieuwe en weinig gespeelde werken van ook vaak niet-Nederlandse componisten, en presenteert die op concerten. Daarnaast begeleidt het Helios Ensemble koren die het daartoe voor hun concerten inhuren, en bieden het ensemble en het kamerkoor marktversterkende muzikale presentaties voor bedrijven.

Stichting Harmonia Mundi beheert instrumentaal Helios ensemble en het vocale Luna Kamerkoor. Het stelt zich ten doel de belangstelling voor en het (doen) uitvoeren van kamermuziek in een buitengewoon repertoire te bevorderen, in de ruimste zin van het woord.

Termijndoelstellingen

1. Helios Ensemble en Luna Kamerkoor stelt zich ten doel in vanaf 2017 een gezelschap te zijn waarvan de organisatie draagvlak biedt enerzijds aan de ontwikkeling en uitvoering van toekomstige activiteiten en projecten op het gebied van bijzondere en nieuwe (vocale) kamermuziek, en anderzijds aan de continuïteit van de begeleidingsactiviteiten van professionele- en amateurkoren. De organisatie beschikt dan over een bestuur, redelijke middelen en ruimte om te werken in een projectgestuurde organisatie met continuïteit.
2. Het gezelschap initieert vanaf 2017 ten minste vier keer per jaar een project door het Luna Kamerkoor en/of Helios Ensemble in eigen beheer, en brengt deze naar podia in Nederland en zo mogelijk daarbuiten. Het Helios Ensemble blijft daarnaast op contractbasis koren begeleiden en waar gewenst (bedrijf)concerten verzorgen.
3. Het Helios Ensemble werkt vanuit een kaartenbaksysteem van rond honderd musici die, al naar gelang de bezetting per productie, regulier hun medewerking aan de eigen dan wel ingehuurd producties of projecten verlenen. Daarnaast onderhoudt het ensemble contact met een veel ruimere kring van musici die veelal op de begeleidingsactiviteiten worden ingezet, vaak nog studerende of net afgestudeerde musici aan de Nederlandse conservatoria. Hierdoor verzekert het Helios Ensemble zich van artistieke voeding vanuit de opleidingen en door jonge musici.
4. Het Luna Kamerkoor verwerft zich ten behoeve van zijn projecten een kern van veertig zangers die regulier op de projecten worden ingezet, en een kleinere kring van zangers van (semi-) professionele kwaliteit die ad hoc op projecten kan worden ingezet. Hiermee kan het kamerkoor op termijn net zo flexibel worden ingezet als ten aanzien van het ensemble nu al het geval is.
5. In 2017 vindt onderzoek plaats naar de manier waarop de ondersteunende taken moeten worden uitgevoerd. Mogelijke samenwerking met ondersteunende instanties en koepelorganisaties is onderdeel van dit onderzoek. Het onderzoek resulteert in de volgende beschrijvingen:
 - van de taken naar inhoud en kwantiteit van zowel organisatiemedewerkers als bestuursleden van de Stichting Harmonia Mundi;
 - van een stappenplan dat leidt naar effectuering van de onderzoeksresultaten;
 - van de benodigde middelen en hun bronnen ten behoeve van een continue, structurele basisfinanciering van de organisatie binnen de stichting Harmonia Mundi.

Doelgroepen

Koren

Het Helios Ensemble heeft door de jaren heen een uitstekende reputatie opgebouwd als begeleidingsensemble voor koren, en heeft daardoor een ruim netwerk aan potentiële afnemers. Door dit aanbod meer kenbaar te maken via op koren gerichte media (vakbladen,

websites voor koormuziek, organisaties voor koorzang en amateurmuziek) kan het ensemble deze afzet nog vergroten.

In aanvulling hierop kan het Helios Ensemble de desbetreffende koren een totaaladvies geven ten aanzien van de uitvoering: opstelling, regie met eventueel theatrale invulling, mise-en-scène, enzovoort. Deze mogelijkheid geeft de begeleiding door het Helios Ensemble een interessante meerwaarde.

Bedrijven

[Afnemers van marktversterkende bedrijfspresentaties.]

Podia

Er zijn in Nederland veel podia die zowel vocale als instrumentale kamermuziek programmeren, zowel in verstedelijkte als in minder verstedelijkte gebieden. Deze podia differentiëren het aanbod soms naar verschillende thema's, zoals nieuwe muziek, barokmuziek/oude muziek, vocale muziek, enzovoort. Het beheren en uitbreiden van een persoonlijk contactennetwerk met mogelijke podia heeft prioritaire aandacht. Specifiek richt het Luna Kamerkoor haar aanbod op podia:

- die zich richten op muziek, voornamelijk in de betere kerken met een goede akoestiek en ruimte om een koor van veertig zangers te kunnen plaatsen. Koepelorganisaties zoals De Kamervraag bieden hiervan overzichten;
- met series voor kamermuziek/nieuwe muziek. Ook deze zijn via de overzichten van De Kamervraag, maar ook via de diverse culturele agenda's te vinden;
- die vaak vocale muziek programmeren. Hieronder bevinden zich veel kerken die niet meer (alleen) de functie van kerk hebben, maar die (daarbij) een culturele bestemming hebben gekregen, mede vanwege de cultuurhistorische waarde en akoestische kwaliteiten van de gebouwen.

Publiek

Concertbezoek is een van de zeer vele vrijetijdsbestedingen waar publiek voor kan kiezen, en de concurrentie is dan ook hevig: gemiddeld besteedt men nog geen half uur per week aan cultuurparticipatie in het algemeen – alle disciplines bij elkaar. Tijdsbestedingen zoals tv en (van internet gedownload) films kijken, sport, het café, enzovoort, duwen de cultuurparticipatie naar een bijna marginale plaats. Daarentegen is het culturele aanbod in Nederland zeer groot. De projecten die de stichting Harmonia Mundi wil initiëren zal zich dan ook daarbinnen een duidelijk onderscheidende positie moeten verwerven: onderscheidend naar kwaliteit en originaliteit ten opzichte van andere aanbieders.

Het publiek dat liefhebber is van kamermuziek en regulier kamermuziekconcerten bezoekt is breed. Dit is zo, mede dankzij de fijnmazige infrastructuur van kleine podia verspreid over Nederland, waardoor mensen dichtbij huis van deze muziek kunnen genieten. Een andere reden waarom het publiek diffuus is, zich moeilijk laat specificeren, is erin gelegen, dat men de laatste jaren meer en meer geneigd is te 'zappen' van de ene cultuuruiting naar de andere.

Daar waar mensen voorheen ervoor kozen maandelijks een concert van een vaste uitvoerder op een vaste locatie bij te wonen, kiest men er tegenwoordig veelal voor telkens een andere kunstdiscipline, een andere schouwburg, enzovoort te proberen.

De stichting dient voor zichzelf de volgende stappen te ondernemen om specifieke publieksgroepen te kunnen bereiken:

- publiek gericht op kunstzinnige vernieuwing dat de ontwikkelingen daarin op de voet volgt. Via social media en e - nieuwsbrieven kunnen deze mensen gericht worden benaderd. Een aanmeldformulier waarmee websitebezoekers zich kunnen abonneren op een gratis e - nieuwsbrief wordt medio 2017 op de website geplaatst;
- publiek dat kiest voor de intieme sfeer van concerten. Door de “beperkte” ruimte waarin de concerten zich afspelen, het lagere publiekstal dan in concertzalen en de geringe afstand van de musici tot het publiek ontstaat er persoonlijke interactie tussen musici en publiek. Het Helios laat dat ook bewust gebeuren: daar waar het daartoe de kans krijgt zal het die aangrijpen om persoonlijk keuzes in repertoire en uitvoering toe te lichten en stelt het zich open voor vragen en commentaar. Dit aspect van de concerten zal een rol spelen in publicitaire uitingen, maar omdat het een belevingsaspect is zal het vooral via mond-tot-oorreclame zijn publicitaire werking krijgen;
- regionaal publiek: via streekkranten en huis-aan-huisbladen bereikt men de mensen die bij uitstek geïnteresseerd zijn in wat zich, ook op cultureel gebied, afspeelt bij hen in de omgeving. Gezien de soort podia die de stichting benaderd, bespeelt (de kleinere tot middelgrote, verspreid over het land) is dit een belangrijk gegeven;
- mensen die het Helios Ensemble kennen als begeleidend ensemble van hun koor en het publiek van die begeleidingsconcerten. De koorbegeleiding maakt het Helios Ensemble tot ambassadeur bij uitstek van zijn eigen producties. Om dit publiek te bereiken dient het Helios te allen tijde over voldoende foldermateriaal van komende concerten te beschikken.

Publieksbereik

Het Helios gebruikt de volgende kanalen om zijn doelgroepen te bereiken:

- persoonlijke benadering van podia en concertprogrammeurs waarvan het Helios een goed netwerk aanlegt en beheert;
- verdere ontsluiting van dit netwerk via inhoudelijke ondersteuning door belangen- en koepelorganisaties, zoals Stichting De Kamervraag en Vereniging Nederlandse Muziekensembles (VNME);
- de eigen website www.heliosensemble.nl geeft alle doelgroepen actuele informatie over de organisatie en het contact daarmee, karakter en geschiedenis van ensemble en kamerkoor, de agenda en achtergrondinformatie bij de programma's, persberichten en – foto's en de mogelijkheid tot inhuur van het ensemble. In de toekomst buigt het Helios zich over de mogelijkheden van:
 - het regulier publiceren van een nieuwsbrief en de digitale verzending daarvan, waartoe geïnteresseerden zich via de website kunnen opgeven,
 - online bestellen van (seizoens)brochures,
 - online-kaartverkoop.

De behoefte hieraan, alsmede de waardering voor de programma's zal worden gepeild aan de hand van jaarlijks te houden publiekevaluaties: korte vragenformulieren die het publiek na concerten en via de website kunnen invullen;

- verspreiden van persberichten aan per project doelgericht op te bouwen persbestanden;

- concertvermelding in zo veel mogelijk geschikte (internet)concertagenda's.

Middelen

Als ad-hoc-gezelschap heeft het Luna Kamerkoor en het Helios Ensemble zich sinds zijn oprichting in 1991 tot nu toe minimaal verlaten op financiële ondersteuning door overheden of fondsen. Met de intrede van de projecten die ensemble en kamerkoor gezamenlijk ontwikkelen in samenwerking met de componisten Gábor Tarján (2006/'07) en Daan Manneke (2007/'08) is er met succes een beroep gedaan op projectmiddelen vanuit subsidies en fondsen. Dit proces verandert ten behoeve van de jaarlijkse vier projecten vanaf 2017 vanuit een subsidieaanvraag naar inkomsten vanuit crowdfunding en giften via de ANBI cultuurstatus. Elk project schrijft de stichting diverse fondsen en subsidiënten aan, waarvan de doelstellingen aansluiten bij de eigen projectdoelstellingen. Mogelijke fondsen zijn onder meer: Stichting Gilles Hondius Foundation, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Doen, Fonds voor de Scheppende Toonkunst, Amsterdams Fonds voor de Kunst, VSB Fonds, M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting en K.F. Heinfonds. Naast deze fondsen zal de stichting lokale en provinciale overheden benaderen voor projectsubsidies indien aan de orde. Naast projectmiddelen heeft de stichting Harmonia Mundi behoefte aan middelen die voorzien in een continue, structurele basisfinanciering. In de eerste helft van 2017 brengt de stichting de mogelijkheden hiervan in kaart, in samenhang met benodigde menskracht en hun taakomschrijvingen en ruimte.

Kansen en valkuilen

Kwaliteiten

Het *Helios Ensemble* heeft een aantal in het oog springende kwaliteiten:

- het ensemble bestaat uit hooggekwalificeerde musici;
- het kan uiterst flexibel, in de meest uiteenlopende combinaties worden ingezet, van duo tot kamerensemble;
- het werkt samen met gerenommeerde componisten, zoals Gábor Tarján, Gabriel Pareyon, Daan Manneke en Bart Visman;
- het wordt gesteund door belangrijke vertegenwoordigers van het Nederlandse muziekleven en de media (*Comité van Aanbeveling is in oprichting*);
- het heeft binnen de wereld van de kamermuziek in Nederland een goede naam.

Zwakke punten

De volgende aspecten behoeven verbetering:

- de organisatie van de stichting **Harmonia Mundi** moet duidelijk gestalte krijgen in de vorm van taakomschrijvingen, organigram, middelen en huisvesting. Om niet alleen uitvoering maar ook continuïteit te kunnen geven aan de plannen dient dit aspect hoge prioriteit te krijgen. Uitwerking en bespreking van een organisatorische opbouw, voorzien van een realistische begroting vindt plaats in het voorjaar van 2017. Advies zal hiervoor worden ingewonnen bij leidinggevendenden van bestaande muziekgezelschappen en bij organisaties zoals Stichting De Kamervraag en de Vereniging van Nederlandse Muziek Ensembles (VNME). Vanaf medio 2017 wordt gewerkt aan de realisering van deze plannen door het genereren van middelen, het maken van taakomschrijvingen, het uitwerken van contracten en het vinden van geschikte huisvesting;
- het Luna Kamerkoor beschikt nog niet over een vaste kern zangers, deze worden per project gezocht. Dit maakt het koor kwetsbaar, en het is zaak de projectzangers met wie

het Luna Kamerkoor de komende tijd werkt aan zich te binden en uit te breiden o.a. met vocalisten die afkomen op de concerten van hun vakgenoten en van pas afgestudeerde zangers van conservatoria, enzovoort.

Kansen

De stichting **Harmonia Mundi** ziet de volgende kansen:

- de combinatie van kamermuziekensemble en –koor, uitvoering van nieuwe, soms in opdracht geschreven muziek en het gebruik van theatrale middelen maakt dat de projecten tot unieke gebeurtenissen. Hiermee onderscheidt het zich van reeds bestaand aanbod op het gebied van kamermuziek;
- de stichting Harmonia Mundi “werkt” met bevlogen musici en medewerkers. Het beschikbare talent onder hen maakt de organisatorische uitwerking zoals in het vorige punt gememoreerd voor een groot deel realiseerbaar.

Valkuilen

De stichting **Harmonia Mundi** is zich bewust van de volgende mogelijke valkuilen:

- de cultuurmarkt in algemene zin, en ook de markt van aanbieders van kamermuziek is zo vol, dat de vraag zich opdringt of de projecten die de stichting initieert zich hierop onderscheidend genoeg zal kunnen manifesteren. Tot nu toe zijn er wel duidelijk onderscheidende kenmerken (zie ‘
- Kansen’), en de stichting zal ook niet nalaten deze in al zijn producties te benutten en op alle communicatiemomenten tot uitdrukking te brengen;

PROJECTEN

voorjaar 2017

PROJECT VIII

PATH of MIRACLES

uit te voeren werk :
Joby Talbot

Data concerten :

				aanvang
17 februari 2017	Pieterskerk	Utrecht	concertserie	20.15 uur
18 februari 2017	Grote Kerk	Schiedam	serie inloopconcert	15.00 uur
19 februari 2017	St. Martinuskerk	Twello		15.00 uur

**Path of Miracles*, is een ruim 1 uur durend a cappella werk voor 16 stemmen en gebaseerd op de meest blijvende route van de katholieke pelgrimage – de grote Pilgrimage naar Santiago. De vier delen van *Path of Miracles* zijn genoemd naar de vier belangrijke stopplaatsen binnen de ‘Camino Frances’ te weten Roncesvalles, Burgos, León en Santiago. De ‘Camino Frances’ is de spil binnen het netwerk van pelgrimroutes naar Santiago.

voorjaar 2017

Wereldpremière

MATTHAEUS PASSION

uit te voeren werk :
Johann Heinrich Rolle

Data concerten :

				aanvang
11 maart 2017	Zuiderkerk	Amsterdam		20.15 uur
12 maart 2017	Barbarakerk	Nieuwegein		15.00 uur

Ik geloof in dit prachtige werk en ben pleitbezorger. Naast de lawine van de jaarlijkse Bach Passionen (zonder deze te kort te willen doen) zou het in “Nederland Passieland” een meer dan goede aanwinst zijn om een volwaardig passieverhaal in een totaal andere beleving mee te mogen maken. Het werk is in 1748 voor het eerst uitgevoerd en heeft na 1752 geen of nauwelijks meer uitvoering(en) gekend. In het voorjaar van 2016 heeft de *Kölner Akademie* een fantastische CD opname gemaakt waar Frits van der Waa (recensent) in *De Volkskrant* aandacht aan heeft besteed (zie bijlage). Dit ensemble heeft er echter geen uitvoeringen aan gekoppeld.

voorjaar 2017

PROJECT IX

MOTHER AND CHILD

uit te voeren werken o.a. :

John Tavener

Data concerten :

19 mei 2017	Oude Kerk	Borne	aanvang 20.15 uur
20 mei 2017	Josefkerk	Utrecht	20.15 uur
21 mei 2017	Barbarakerk	Nieuwegein	15.00 uur

najaar 2017

PROJECT X

Jubileum

uit te voeren werk :

Johannes Brahms

EIN DEUTSCHES REQUIEM

m.m.v. solisten en pianist(en)

Data concerten :

22 september 2017	Grote Kerk	Dalfsen / Schiedam ?	aanvang 20.15 uur
23 september 2017	Zuiderkerk	Amsterdam	20.15 uur
24 september 2017	Barbarakerk	Nieuwegein	15.00 uur

of

uit te voeren werk :

Johann Sebastian Bach

HOHE MESSE *

m.m.v. Helios Ensemble en vocale solisten

Data concerten :

22 september 2017	Grote Kerk	Dalfsen / Schiedam ?	aanvang 20.15 uur
23 september 2017	Zuiderkerk	Amsterdam	15.00 / 20.15 uur
24 september 2017	Barbarakerk	Nieuwegein	15.00 uur

voorjaar 2018

PROJECT XI

PASSIO

m.m.v. Helios Ensemble
uit te voeren werk :

Arvo Pärt

Passio

Bezetting : 6 vocale solisten, SATB, viool, hobo, cello, fagot, orgel

Duur : 65' minuten

Data concerten :

16 februari 2018	Willibrordkerk, Utrecht?	aanvang
17 februari 2018		20.15 uur
18 februari 2018		15.00 / 20.15 uur
		15.00 uur

voorjaar 2018

PROJECT XII

LAUDES ORGANI

m.m.v., orgel
uit te voeren werken :

o.a.

Alec Roth

Earthrise

duur in minuten

26

Zoltan Kodaly

Laudes Organi

21

Arvo Pärt

Salve Regina

14

Data concerten :

18 mei 2018	20.15 uur
19 mei 2018	15.00 / 20.15 uur
20 mei 2018	15.00 uur

najaar 2018

PROJECT XIII

EEN MODERNE MIS

m.m.v. Helios Ensemble (fluit, hobo, harp, cello contrabas, slagwerk, orgel)

uit te voeren werken :

o.a.

duur in minuten :

Krzysztof Penderecki	Veni Creator	06
Györgi Orban	Mass no. 1	30
Henryk Mikolaj Górecki	Amen	06
John Rutter	Requiem	36

Data concerten :

	aanvang
21 september 2018	20.15 uur
22 september 2018	15.00 / 20.15 uur
23 september 2018	15.00 uur

voorjaar 2019

PROJECT XIV

FREEDOM!

m.m.v. Helios Ensemble

uit te voeren werken :

o.a.

duur in minuten :

Luigi Dallapiccola	Il prigioniero	25
Carlos Chavez	A ! Freedom!	04
Alfred Schnittke	Requiem	37

Data concerten :

	aanvang
15 februari 2019	20.15 uur
16 februari 2019	15.00 / 20.15 uur
17 februari 2019	15.00 uur

voorjaar 2019

PROJECT XV

MAGNIFIQUE

m.m.v. :

(kist)orgel :

violone :

luit :

uit te voeren werken :

o.a.

duur in minuten :

Johannes le Febure	Magnificat	10
Gregorio Allegri	Miserere	15
Heinrich Schütz	Musikalische Exequien	35

Data concerten :

	aanvang
17 mei 2019	20.15 uur
18 mei 2019	15.00 / 20.15 uur
19 mei 2019	15.00 uur

najaar 2019

PROJECT XVI

VESPERS

uit te voeren werken :

duur in minuten :

Sergey Rachmaninov	Vespers	60'
--------------------	---------	-----

Data concerten :

	aanvang
20 september 2019	20.15 uur
21 september 2019	15.00 / 20.15 uur
22 september 2019	15.00 uur